

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

3. De causis fugiendi honores. Thema. Qui se exultat humiliabitur, & qui se humiliat exaltabitur. Matth. 23.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO III.
IN REGULAM XI. SUMMARII.
DE CAUSIS FUGIENDI HONORES.

T H E M A.

Qui se exaltat humiliabitur; & qui se humiliat exaltabitur. Matth. 23. 12.

V E L :

Amant & ardenter exoptant quæ mundo contraria sunt. Reg. 11.

Mira Moysis animi demissio in deprecanda Iraelis praefectura omnibus secularibus, Religiosis, & Societatis nostrae hominibus illustre praebet exemplum. *Veni inquit Deus, Exodi c. 3. 10. & mitte me ad Pharaonem, ut educas populum meum, filios Israel de Aegypto. Vade Moyses migra ex eremo ad regiam, praeris deinceps non gregibus; sed tribubus; ex opulione eris legatus Numinis ad Principem. Exinde non de compaluis ages; sed de victoriis, profigabis exercitus, Dux eris populi,* mare subjugabis, imperabis igni, caelo vestigal indices; verbo, Deus eris Pharaonis. Verum quid ad tanta munia Moyses? *Obsecro, ait, Domine, non sum eloquens ab heri, & nudius tertius. Exodi cap. 4. 10. Perge, reponit Deus, Ego ero in ore tuo, doceboque te, quid loquaris. Sed perstat in profunda animi demissione Moyses: Obsecro, inquit, Domine mitte, quem missurus es. Audin? spernit penè dixerim; ipsum Numen, mavultque à se abesse Deum, quam vulgo praesente. Et quid dimittebat? hircos. Et quo abducebatur? In regiam. Et in quem refingebatur? In Deum Pharaonis. Attamen tantis & titulis & gemmis, oblatae tadium praefecturae antefertur. O praclarum humi-*

humilitatis speculum ! O egregius mundi & honoris contemptus ! Cujus specimen præbet secularibus, tanquam populi Antesignanus, Religiosis, tanquam mundo mortuus, nobis tanquam singulare gloriæ divinæ instumentum, & Apostolus, seu missus.

Tantum virum ut æmulemur, ternas adducam rationes, unam communem omnibus, alteram propriam Religiosis, tertiam magis consentaneam nobis ; ut magis magisque à mundo & quidquid mundus amat abhorreamus.

I.
Ratio honoris mundi appetendi, ex ipso mundo & honore eruitur.

I. Motivum primum, mundi honores, laudes, altitudines averfandi & floccipendendi, ex ipso mundo, ejusque honore depromitur. *Honor fugientem sequitur, sequentem fugit* ; ut communi fertur paræmiâ. Hoc tenore res mundi hujus, divina disponit Providentia ; ut superbos ignominia, humiles ac mundi contemptores subsequatur gloria : ut filii sæculi, sese exaltantes deprimantur, & Filii Dei sese deprimentes exaltentur. Ipsâ id discimus quotidianâ experientia : nam mundus amatores suos quantocyus obliviscitur ; at contemptores suos, à quibus odio habetur & spernitur, obliviscitur nunquam. Quare si vis, ut recordetur tui mundus, sperne eum ; & nunquam tui obliviscetur. Quorum enim, obsecro, recordatur mundus quosnam cultu & honore prosequitur ? Eos, qui mundum fugerunt, qui ad antra deserti sese recesserunt, qui honorem & gloriam, tanquam ventum spreverunt & omnes Orbis plausus, pompas ac dignitates, pedibus conculcaverunt. S. Hieronymus, S. Antonius,

S. Paulus, S. Maria Ægyptiaca, si in mundo permanissent, dudum oblivione sepulti jacerent : Verum quia in eremo vixerunt, quia in caverna, à mundi strepitu remoti, latuerunt, atque uni immortali Deo fideliter servierunt, perpetuâ memoriâ celebrantur : & in celo gloriâ immortalis potiuntur. *In memoria æterna erit iustus.* Psalm. 111. 6. At è contra, de impiis canit idem Psalmista regius. Psalm. 9. 8. *Perit memoria eorum cum sonitu.* Quosâmmam, recordatur Roma ? An Cæsarum victorius & triumphis inclytorum ? An Principum, sanguine & bellicâ laude illustrium ? Non : sed Petri piscatoris, mundum relinquentis, & honorem ejus ac saltum conculcantis ; adeò ut ipsi Pontifices & Reges, eum devenerantur : qui saltum & gloriam mundi, ceu pomum putridum abjecit. Verissimum igitur est verbum adagium antedictum : *Honor fugientes sequitur, sequentes fugit* : & illud Salvatoris : *Qui se exaltat, humiliabitur ; & qui se humiliat, exaltabitur.* l. c.

Vel una hæc ratio Religiosis ad contemnendam omnem mundi gloriam in terris, posset inflectere ; ut admirum eorum gloria & memoria, æternum perennaret in caelis ; sed communis ratio ista est omnibus, binas Religiosis magis proprias, modò discutiamus.

II. Motivum alterum, ardentissimo Religioso ad abhorrendum ab omnibus, quæ mundus amat, & totis viribus concupiscendum contrarium, ea scilicet quæ Christus amavit, seorsus subiciens, est ipsemet status Reli-

giosus: is enim Bernardo & aliis a-
restantibus, status est hominum mun-
do mortuorum, & Christo soli viven-
tium; quis igitur non videt, iis illa
minimè sectanda esse, quæ mundus a-
mat? Si enim secus fecerint, denuò
mundo vivere & Christo emori occi-
piunt. *Nemo enim potest duobus Dominis
servire: Nec Christus & Mundus, De-
missio & fastus, Vita & Mors honoris
bene conveniunt.*

Imò Religio est Schola Crucifixo-
rum cum Christo, & quidem crucifi-
xorum mundo, cum Apostolo profi-
tentium: *Mibi mundus crucifixus est, &
ego mundo:* Ad Gal. 6. Hanc artem in
hoc gymnasio totà vità & discimus &
exercemus. Quàm verò alienam sit à
crucifixo, ambire mundi honores, &
pompas; appetere ælimationem &
laudes, preensare præfecturas & digni-
tates; quis non videt? Sanè Cruci igno-
miniosè affixus, à Crucifixo nihil
gloriæ sperat, nihil favoris & auræ po-
pularis expectat, omnia spernit; nihil
concupiscit, nihil respicit, nisi alteram
vitam & portum æternitatis, cui ap-
propinquat.

Religio ulterius, ex SS. Patrum
sententia, est status Pœnitentiæ: est
congregatio lugentium: est cœtus pec-
cata sua in amaritudine animæ desfen-
tium: est grex mortificatorum, Chri-
stum imitantium; & Christo patienti
compatientium: de quibus ipsa Veri-
tas asserit: *Mundus gaudet; vos verò
contristabimini.* Joan. cap. 16. 2. Quid
igitur pœnitentibus cum gaudio? Quid
cum mundi risu, peccata sua deploran-

ribus? Quid cum honoribus, humilis
JESU vestigia legentibus? Quid
cum vanitatibus sæculi, sectantibus
veritatem? *Quare misero data est lux, &
vita his, qui in amaritudine animæ sunt?*
Interrogat meritò Job. cap. 3. Reli-
giosus à mundo miser creditur: Cui
huic misero datur lux, honor, gloria?
Et vita his qui in amaritudine animæ sunt?
Quid lacrymanti sæculi crimina, cum
prosperitate sæculari? Quid mortuo
cum luce, cum splendore, cum fe-
licitate, cum vita hujus sæculi? Quid
amaritudini animæ sanctæ, cum læti-
tia mundana? Non bene conveniunt,
nec in una sede morantur, tristitia &
læticia, lacrymæ & gaudium, a-
maritudo & voluptas, gloria &
ignominia, plausus & contemp-
tus.

Ad extrêmum Religio est caterva
fervorum Christi, est cœtus singula-
rium amicorum DEI & hostium
mundi. Ergo miles & amicus Chri-
sti deseret amicitiam & signa Chri-
sti, ac velut turpis transfuga deficiet
ad castra & amicitiam mundi, sectan-
do ea quæ mundi sunt? An nescitis:
quia *Amicitia hujus mundi inimica est
DEI?* Jacobi cap. 4. *Quicumque er-
go voluerit esse amicus sæculi hujus,
inimicus Dei constituitur.* Quare veluti
abhorremus ab inimico, ita à mundo
& omnibus quæ amat, abhorrea-
mus.

Eximio hac in parte exemplo præ-
fulsere varii sanctitate conspicui Re-
gulares. Sanctus Petrus Damiani
dii Cardinalis & Episcopi Hostiensis
Kk munere

munere perfunctus, ad pristina se se Monachorum studia recepit; egregioque Scripto facti sui rationem reddidit: ut refert Tympius in Spec. Episc. signo 103. n. 5. Doctor Mellifluus à ternis civitatibus in Archi-Episcopum electus, nunquam adduci potuit, ut dignitatem admitteret *surius in vita*. S. Dominicus quantopere à dignitatibus abhorruerit, quaternos Episcopatus constanter recusando, abunde demonstravit, contestans mori se malle, quam tali onere gravari. *Tympius l. c. signo 112.* S. Gregorius Magnus in Pontificem electus, nec precibus, nec incredibili omnium Ordinum consensu permoveri potuit, ut Tiaram acceptaret; cumque exitum omnem obseptum cerneret, in dolio exportandum se ad vicinum montem curavit, & in antro latuit, donec columnæ igneæ indicio proditus, & in latebra deprehensus, onus acceptare coactus est, ut recenset *S. Gregorius Thaumaturgus. Et Tympius l. c.*

Horum igitur Virorum sanctimoniam illustriam, ab omni honore, ac dignitate omnino abhorrentium exemplo, & nos ab omni honore ac prælatione, non tantum extra Societatem, verum etiam intra eandem, animum geramus alienum; & subesse potius, quam præesse eligamus. Non offeruntur quidem hodie dum nobis Insula Episcopales aut Galeri Cardinalitii. Non proponuntur Tyronibus, Collegiorum, Domuumve gubernacula: Non deest tamen illis occasio frequens in parvis animum elationem suppressendi. Hæc ergo se se offerente, ab omni, quantum obedientiâ salvâ licet, munere honorato, ab omni gloria

inani, plausu, laude, famâ, ac magni nominis umbrâ penitus abhorreamus.

III. Motivum tertium Societatis Jesu magis proprium, & à mundi vanitate ac gloriâ fluxâ fortius avellens est gloria divina, quam Societas Alumnus, tanquam Aquilæ pullus genuinus Solem, unice oculis fixis intueri debet. *Ad majorem Dei gloriam*, Acroama & Symbolum est Ignatianum; hoc nili corde, ore, opere præferat Ignatii Filius, degener & spurcius habebitur. Deus solus omni gloriâ & honore est dignus; homo autem indignus. Quare tota mens, animus, cor, amor, voluntas huc feratur, id unum intendat, quærat, cupiat, desideret, atque sollicitet: *Non nobis Domine, non nobis; sed Nomini tuo da gloriam.* Psalm. 113. Atque ita cor divini amoris studio, ac zelo distentum generis non libebit proprium honorem venari. Præclare in hanc rem S. Laurentius Justinianus de instruct. & reg. Prælat. c. 12. *Non igitur licet nobis in hac peregrinatione honorem appetere: Non licet gloriam temporalem ambire; cum scriptum sit: Regi seculorum immortalis & imperitio soli Deo honor & gloria in secula seculorum.*

1. Timoth. 1. Si totus honor Deo fieri debetur, quæ portio homini conveniet? Pleniori lumine collustrata, beata in celo mentes, quantumvis eximiam à Deo gratis ac gloriæ dotibus coodecorata, nullâ in re suam autupantur gloriâ, sed in unam divinam penitentiam abrepta, coronas suas ante dei thronum projiciunt, omnem illi gloriâ debent palam profiteres. et nos homines, nos (ut loquitur Bernardus) velut è palude

è palude nostrâ prorepentes ranæ, nos miseris, infirmitatibus, & arumnis innatantes vermiculi, nudi, cæci, egeni, in hac lacrymarum valle, positâ fronte & verecundiâ, Deo liberalissimo debitos honores audebimus usurpare? Sanè si ingenitam vilitatem nostram, Deique eminentiam ac celsitudinem perpendamus. omni nos contemptu & opprobrio dignissimos jurè censemus; & ad honorem quemvis non secus atque rusticus ad oblatum honorem regium sibi indebitum erubescimus, nosque derideri existimamus. Præclatè rusùm S. Laurentius Justinianus l. c. *Nescit Deum, & senectipsum prorsus ignorat, qui ante oculos hominum honorabilis apparere desiderat. Utique si sciret Deum, à quo omnia, per quem omnia, in quo omnia, qui universa, que sunt, fecit ex nihilo, cujus cuncta famulantur arbitrio, & quem Angelorum, Archangelorumque innumerabilis colit exercitus: ipsi soli honorem deserui concupisceret, ipsi que corde venerando, & ore laudando timeret. Denique si seipsum agnosceret, profectò se humiliando deprimeret, neque pro sui cordis confusione, oculos ad calum levare presumeret; quemadmodum Publicanus ille Evangelicus. Non enim potest non gemere, neque honorem prætereuntem non fugere, qui propriæ infirmitatis est concitus, propriæque conditionis est gnarus. Quomodo (quæso) valet se continere à gemitu, qui mentis oculos in semetipsum reflectens videt se densissimis ignorantie involutum tenebris, diversarum cupiditatum irretitum vinculis, noxiarum cogitationum agitatam procellis, variis perturbatum*

tentationum fluctibus atque innumerabilem vitiarum catenis allicitum?

Sanctus Familie nostræ Conditor Ignatius, summus gloriæ divinæ Æstimator, & honoris proprii Contemptor, quanto molimine, licet omnium suffragiis electus, Præpositi Generalis munus à se amovere initio; & decennio in eo exacto, postmodum deponere *conatus* fuerit, narrat Ribadeneira & Tannerus pag. 91. & 21. Pari modo: quanto studio R. P. Jacobus Laynez Societatis JESU secundus Generalis, quantoque conatu à se Episcopatum Labacensem, & Pisànum, uti & Archi-Episcopatum Florentinum; nec non Dignitatem Cardinalitiam, ipsiùmque summi Pontificatus apicem (ad quem duodecim Cardinales Electores jam suffragia illi contulerant) amolitus fuerit, abhorruerit, ac fugâ periculum evitare decreverit, videre est apud Tannerum pag. 95. & 96. Tantos Ducis secutus R. P. Joannes Nunnius è Societate nostrâ, ad Patriarchalem Dignitatem Æthiopiæ evehendus, tantopere ab ea abhorrebat, ut assleret, malle se in compede ac catenâ vitam trahere, quàm oneri huic humeros supponere; quod tamen tandem obedientiâ adactus sustulit. *Hist. Societ. p. 1. l. 1. q. n. 15.*

Cognitis ergo, Carissimi, causis fugiendi honoris mundani, laudis, gloriæ & omnis vanitatis, ac memoriæ perennaturæ apud mortales, quæ fluxa est, quæque fugiendo potius, quàm quærendo obtinetur; & cujus despecta loco acquiritur gloria æterna in cælis: cognitis, inquam, & perspectis rationibus, quod scilicet ambitio & vana gloria

K k 2 ipsimet

ipsum Statui religioso repugnet
tanquam statui Mundo mortuorum,
crucifixorum, penitentium, & pecu-
liarium Dei fervorum atque amicorum,
illi soli fervientium & in illo uno glori-
antium. Deinde quod Societati JESU,
peculiari titulo ad Dei gloriam scanda-
lam, propagandamque instituta,
mendacis plausus, favores & encomia
aucupari, omnino adversetur: jamtum
a tyrocinio hæc a vanitatibus istis
aversio, & fuga auspicianda est. Non exi-
git quidem sanctus Pater noster
a Tyronibus apicem perfectionis
hujus Regulæ; sed in examine saltem
desiderium desiderii hujus perfectionis
requirit; quo habito, a parvis con-
temptibus, modicisque confusionibus
inchoandum est, atque hæc viâ pede-

rentim ad majores, ac magis ardua
ascendendum. Quod si neglexerimus,
nunquam erimus Mundo mortui, ac
crucifixi; nunquam evademus veri
Penitentes, nec servi aut veri Amici
Christi; adeoque nunquam veris Reli-
giosis annumerabimur. Deinde hoc
neglecto, nunquam genuinæ S. Ignatii
proles, nunquam veri gloriæ divini
zelatores, nunquam veræ animi demis-
sionis possessores, nec sancti Ignatii &
Lainii, nec Moysis, nec aliorum Sancto-
rum humilitate excellentium imitato-
ribus accensebimur; sed potius sub vello
religiôsâ cor superbum, cor tumidum,
cor vanum & ambitiosum, &
si non penitus, saltem semi-
mundanum circum-
feremus.

EXHORTATIO IV. IN REGULAM XI. SUMMARI.

Dilucidat pericula dignitatum & honorificorum munerum.

T H B M A.

Judicium durissimum his qui præsumt fiet. Sap. 6.6.

V E L:

*Optant imitari Creatorem & Dominum IESUM Christum,
ejusque vestibus indui. Reg. II.*

Sapientia & digni-
tate eminentissimus
Cardinalis Joannes
Bona, in libello
quem vitæ Christia-
næ principia indigi-
tat p. 1. §. 35. hanc doctrinam graviter
inculcat. Sapiens est qui suis momentis

ponderat res, & æstimat, prout sunt;
non sicut prædicantur & æstimantur
ab hominibus. Quælibet enim res
duas veluti facies habet; unam veram,
fucatam & apparentem alteram.
Vera est, quæ rationibus divinis &
ideæ in mente Dei existenti conformis
est; falsa est, quæ secundum ideam &
appetitum